

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Štampa vsak četrtek in velja s poštnino vsak št. v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četrt leta 1-50 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge tujerazpisne države 8 K. Če ne hodil sam po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udeležba „Katoškega študentskega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Rokopisni listi ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta št. 5, sprejemna naročnina, inserate in reklamacije.
Za inserate se plačuje od enostopne politike na enkrat 20 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala narodna“ stane beseda 5 vin. Partije in zabavne vsake politike 24 vin., izjave in Póslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do točke opuštanja. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Govor dr. Korošca

v seji državnega zbora, dne 19. oktobra.

Visoka zbornica! Ravno kar smo zopet slišali moza, s katerim je govorila znana »slovenska kmetica« in mu razodevala politično mišljenje jugoslovanskega naroda. Napram tovarišu g. Markhlu je jokala, da imamo premalo nemških šol in da imamo ljudi, ki se navdušujejo za osvobodjenje pretežno le, ker ne hodimo za takimi gospodi, kakor je g. Markhl. Že predvčerajšnjim smo slišali pravi grofa Barbo, da naš narod ne stoji za nami. (Hrupen smeh pri jugoslovanskih poslancih.) To je izvedel tudi on menda od »slovenske kmetice«.

Mi pa dobro vemo, da vse, kar je na fronti in za fronto, je vse s srcem za jugoslovansko državopravno izjavo. (Živahno pritrdjevanje).

Sedaj nam slikajo vraga na steno, če ne glasujemo za proračun: Vi zanikujete državo in jo puščate na cedilu v hipu nevarnosti. Ne bomo se tu pogovarjali o tem, ali mi državo potrjujemo ali ne; vemo le, da glasovanje za proračun sploh ne odločuje o vprašanju, kdo je za državo in kdo je proti njej, kajti vemo, da je med strankami, ki gredo v boj za vlado, vsaj ena, ki za naprej ne stoji več na stališču potrditve te države. (Klici med Poljaki).

Reče se nam tudi: »Vi niste za vojsko!« Ali smo za vojsko ali ne, tudi to je druga stvar. Mi vemo dobro, da kljub temu, če bomo mi glasovali proti proračunu, bodejo postavljali srbske, hrvaške in slovenske vojske vedno v prve vrste, v strelne jarke. (Živahno vzklikanje). Vemo, da bomo v kljub temu delali, proizvajaje množine živil, naprej v korist države in da bomo sodelovali, da sovražnik ne predere na jugu.

Če nas vabijo, da glasujemo za proračun, nas vabijo, da sopolpiramo načelo, ki nas zatira s podvigom Nemčijo. Vemo zagotovo, da je vlada obljubila Nemcem, da na jugu ne izpremeni ničesar. Vsak žandar, vsak pisar, vsak glavar, ki je o naših veljakh rekel, da so »garjave ovce«, mora ostati na svojem mestu.

Vitez Seidler nam je dejal: »Podpirajte me!« Vprašam Vas, ali bi bil pameten oni človek, ki svojo smrt pospešuje, ki svoj lastni grob koplje? (Burno pritrdjevanje). Take politike poslancev narod ne bi razumel in ne odobral; morda pa bi bila za to »Markhlova« »slovenska kmetica«.

(Nemško.) Gotovo izražam soglasno naziranje Jugoslovanskega kluba z naslednjo izjavo: Nikdar doslej ni narod Slovencev, Hrvatov in Srbov odklonil davku na imetju in krvi, ki sta ga od njega zahtevala vladar in država. Pa tudi v tej strašni vojni so hrabri sinovi Jugoslavije na bojnem polju in njihovi zastopniki v tej visoki zbornici doprinesli dokaze svoje požrtvovalnosti za cesarja in domovino. Ako pa se po vsem tem Jugoslovanski klub pripravlja, da bo glasoval proti začasnemu proračunu, se zgodi tako le zategadelj, ker je naša in z nami vseskozi soglasnega jugoslovanskega ljudstva trdna in enodušna volja, izraziti vladi najgloblje nezaupanje. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje).

K temu ravnanju nas sili pred vsem spoznanje, da si vlada ni svesta dalekosežnosti in usodnega pomena, ki bi ga imelo ujedinjenje Jugoslovanskega kot vratarja za moč države ob Adriji in na Balkanu. (Tako je!) Dalje nas sili k temu dejstvu, da se vlada nasproti jugoslovanskemu vprašanju ne obrača le popolnoma nedelavno, marveč naravnost sovražno. Rešitev jugoslovanskega vprašanja je pa postala po zgodovinskih dogodkih ne-

odložljiva, nujna potreba. Ako pa te rešitve ne vzamejo pravočasno v roke merodajni činitelji te države, tedaj bodo poskušali to storiti na drugem mestu zunaj monarhije, kar pač ne more biti ne v interesu monarhije, ne prejasne vladarske hiše.

Daljši vzrok globokemu nezaupanju, ki prešinja Jugoslovane proti sedanjji vladi, tvorijo neprestani naskoki in vznemirjenja, kakoršnim je naš narod vsak dan in vsako uro izpostavljen v mirni posesti svoje rodne grude proti vsenemški grabežljivosti, ne da bi mu vlada posvetila vse varstvo, na katero ima zvest in vdan narod vso pravico po pravu in zakonu. Nasprotno, ta vlada, kateri smo ob njenem nastopu brez predsodkov hoteli olajšati vodstvo državnih poslov z dovolitvijo začasnega proračuna, ni doslej ukrenila prav ničesar, da bi odpravila posledice načela npravnega, stvarnega in dejanskega zatiranja, ki je bilo zapričeto ob izbruhu svetovne vojne proti Jugoslovanom. Nič še niso popravljeni ne kaznjivi samovoljni čini nemškonarodnega uradništva in vojaštva, ne oni odnošaji, ki so bili ustvarjeni v službi ponemčevanja. (Tako je!)

Vsled prestane krivice, ki nas je zadelja in ranila v živo, in poučeni po skušnjah v tej vojni, so pripravljani Jugoslovani na najbrezobzirnejši boj proti načelu, ki hoče ravnati z njimi in njihovo zemljo edino le kakor s kako kolonijo tujih, prednosti živajočih narodov. (Živahno pritrdjevanje).

Glasovanje naše proti proračunu nam je zategadelj le čin silobrana proti vladi, ki meni, da more brezobzirno iti preko naše časti in preko naših življenskih interesov. (Živahna pohvala in ploskanje. Govorniku čestitajo.)

LISTEK.

Vojni spomini.

(Januš Golec.)
(Dalje.)

Iz Horodenke smo zavili po globoko urezanem kolovozu, ki vodi do Dnjestra. Jezdil sem z jezdec naprej, da si ogledam pred prihodom polka mesto, kjer bi naj prekoračil naš polk Dnjester. Visokobrežni kolovoz se izgublja v vasi Horodnica, ki leži tik ob Dnjestru. V tem selu mi je zrla oko prvič naselbino, kakoršne do tamkaj se nisem videl.

Visoka hiša v obdnjesterskih vaseh je mesto v naših krajih običajnega plota obzidana z visokim zidom. Tako obzidan stan je podoben majhni trdnjavi, v katero vodijo samo jedna vrata. Na sredino obzidja je postavljena iz osuše ilovice hiša z gospodarskim poslopjem. Hišne izbe so lične, prostorne in snažne kakor pri nas na Slovenskem. Okna, postelje in police pod stropom so okrašene vse z živo raznobojnimi tkaninami iz domačega platna. Okraske vtkejo ter vpletajo v živih, očesu prijetnih barvah dekleta in zene.

Na tem polju je pač obdnjesterski ter bukovinski ženski spol na visoki stopnji domače umetnosti, katero dicata izvornost in lepota. Še bolj sem se čudil, ker izdelujejo te okraske brez vsakih vzorcev, vsaka po svoje in izvečine izvorno. Ženske kot moški so oblečeni v teh krajih v domače platno. Žene in dekleta nosijo dolge, bele srajce, katerih rokavi so na ramah prepleteni z raznobar-

nimi okraski, ki se leskečejo pri premožnejših v zlatu in srebru.

Mesto našega krila nosijo takozvano »foto.« Foto je temno črno platno, ki se ovije na ozko krog spodnjega dela telesa. Da pa nosilk teh fot ne ovira ozki ovoj pri hoji, potegnejo oba spodnja konca navzgor za pisani pas, ki drži foto krog ledenj. Krog vratu nosijo korale ali v verižico spojeno zlate in srebrnjake. Dekleta hodijo ob delavnih razoglave, le ob nedeljah ter praznikih jim krije glavo pisana ruta; nekatere nosijo kranjski avbi podobno pokrivalo, ki je okrašeno s papirnatiimi cvetkami in z dolgimi, po hrbtu padajočimi trakovi. Žene ovijejo glave v bele, odzadej zavezane rute.

Po leti in pozimi se chaljajo ti ljudje moški kot ženske v kožuhe, ki so večkrat prav dragoceni in obšiti na hrbtu z raznobojnimi okraski. Moški se oblačijo v bele hlače in belo srajco, ki je prepasana z usnjatim pasom. Za tem pasom nosita mladenič in mož celo premoženje: uro, denar, nož in pipo. Pokrivajo moški poleti klobuke ozkokrajnike, po zimi pa kožuhovalnaste kučme. Noša v teh krajih je lepa, trpežna in poceni, ker je domač pridelek.

V teh naselbinah mi je ugajalo in dopadlo vse, samo kurjava ne. Gozdov je ob Dnjestru malo in še ti so vsi graščinski. Kmet poseka le tu in tam kako osamelo akacijo. Ljudje si kurijo in kuhajo s kravjeki. Kravje odpadke pomešajo z rezano slamo in blatom. Iz te zmesi napravijo velike kepe, katere namečejo še kot mehke na omenjeno obzidje, ki obdaja vsak dom. Taka črna kepa se

drži zidu tako dolgo, dokler se ne posuši in zerk ne sama na tla. Ko je čisto suha, je sposobna za kurjavo. Ti kravjeki pa ne dajejo mnogo gorkote in povrh še smrde našemu nosu, dokler se človek ne privadi temu duhu. Takih kep je treba osobito za zimo zelo veliko. Izdelovanje tega kuriva je delo ženskih rok in nog. Kraji ob Dnjestru so zelo bogati na nepreglednih žitnih poljih in razširjeni živinoreji.

V Horodnici sem videl prvič doslej nepoznana bivališča, nošo in visokobrežni Dnjester. Vas leži v ozki kotanji ob reki. Preko Dnjestra so se prevažali na drugo stran na brodu, katerega so pa bili Rusi pri umku uničili. Na drugem bregu Dnjestra nasproti Horodnici je pozidana vas Žezava, naš po predstojnikih nam odkazani cilj. Kakor hitro so opazili Rusi onkraj Dnjestra, da voharimo brezskrbno ob bregovih reke, so nam poslali hitro nekaj šrapnelov vrh radovednih glav. Smo se poskrili po hišah in čakali kritja teme. V mraku je dospela pijonirska kompanija s pontoni (železni čolni za prevažanje), da popeljejo naš polk preko Dnjestra. Po 40 do 60 mož se je začelo okoli 10 ure po noči spuščati v čolne. Vesla so zaplusknila na valov po vodi; prvi čolni so oddrčali v temino na drugo stran v objem neznane usode. Čudno, da Rusi niso skušali motiti tega prevažanja niti z jednim artilerijskim strelom. Znati so morali za naš prevoz, ker so spuščali neprestano navzdol po reki plavajoče mine, ki bi naj zadevale v naše čolne, da se napijemo preko praga smrti iz valov Dnjestra.

Slovenci!

V važni zadevi in v skrajno resnem času stopamo pred Vas. Vlada in vse njeno uradništvo, šolske oblasti in razna društva, zastopi trgov in mest ter privatne osebe — kratko rečeno: vse kar je nemško ali posilinemško, je zadnjih 50 let z vso silo delalo na to, da ponemči nas spodnještajerske Slovence. Proti temu nasilnemu ponemčevanju slovenskega ljudstva se je zadnjih 50 let posebno borilo Katoliško tiskovno društvo v Mariboru, oziroma njegovo glasilo Slovenski Gospodar in njegova tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Tiskarna sv. Cirila je zadnjih 25 let nesebično podpirala na vso moč boj zoper ponemčevanje. Slov. Gospodar in Tiskarna sv. Cirila sta na tisoče in tisoče Slovencev iztrgala nemškutarstvu iz rok ter jih vzdramila za narodno mišljenje. Nista se ustrašila nobenih težav, nobenih žrtev. Bili so časi, ko so tirali njene zastopnike pred sodišča in jih zapirali v ječe zaradi njih neustrašnega delovanja za svobodo in narodno probujanje slovenskega ljudstva na Štajerskem, a vse take in enake duševne in velike gmotne žrtve je tiskarna sv. Cirila mirno prenašala in vstrajno delala naprej za verske, narodne in gospodarske koristi slovenskega ljudstva. Cirilova tiskarna je takorekoč vzrastla s slovenskim ljudstvom na Štajerskem in sedanjí slovenski rod je vzrastel z njo.

Zato pa vlada tudi med Cirilovo tiskarno in med slov. ljudstvom na Štajerskem tesna prijateljska vez. Kdo danes ne pozna Cirilove tiskarne? Slov. inteligenca jo rada obiskuje. Slovenski kmet se v svojih stiskah in težavah zateka k njej in tam povprašuje za razne nauke in nasvete, ki jih tudi dobi. Slovenski vojaki najdejo ravno v tiskarni takorekoč svoj dom, kjer iščejo utehe in tolažbe. V žalostni dobi preganjanja patriotskih Slovencev v začetku sedanje vojske so nedolžne žrtve oziroma njih domači predvsem v tiskarni sv. Cirila zaupljivo iskali pomoči in so se tudi res od tam storili prvi uspešni koraki, da se je zajezilo preganjanje ter so nedolžne žrtve dobile zopet svojo prostost. Neoporekljivo smemo trditi: Cirilova tiskarna v Mariboru je zbirališče in pravo kulturno središče spodnještajerskih Slovencev.

Prostori Cirilove tiskarne so postali pretesni. Tiskarna bi se morala razširiti, pa na sedanjem mestu je to nemogoče, ker nemški sosede ne prodajo slovenskemu podjetju potrebnega stavbišča. Zato se je že dolgo časa iskal primeren prostor na kakem drugem kraju v Mariboru.

Zdaj se je posrečilo Kat. tiskovnemu društvu kupiti primerno stavbišče na priznani najlepšem prostoru v Mariboru. Nakupil se je namreč vrt nasproti frančiškanski cerkvi Matere Milosti. Na oglu pred frančiškansko cerkvijo se bo torej stavljal nov **Tiskovni dom**, ki bo v bodoče zbirališče in kulturno središče Slovencev.

Za zidanje pa je treba denarja, veliko denarja. Zato stopamo danes polni z upanja pred slovenske rodoljube z uljudno prošnjo:

Priskočite nam na pomoč! Pomagajte postaviti svoje kulturno središče s prostovoljnimi doneski! Darujte vsak po svoji moči, da se kmalu dvigne pred velikansko stavbo frančiškanske cerkve veličasten slov. Tiskovni dom!

Slovenci! V zadnjem času ste darovali velikanske svote v razne dobrodelne namene. Odprite zdaj svojo radodarno roko in prispevajte z veseljem tudi za svoje kulturno središče, ki bo še poznim rodovom oznanovalo Vašo požrtvovalnost za slovenski narod. Kdor ima veliko, naj da veliko, kdor ima malo, naj da malo, a nikdo naj ne zaostane, vsak najmanjši dar je dobro dosel.

Slovensko razumništvo! Podpiraj z vso vnemo Tiskovni dom in navdušuj druge, da prispevajo po svoji moči.

Slovenski kmetje! Koliko koristnih gospodarskih naukov ste dobili že iz Cirilove tiskarne po Slov. Gospodarju! Izkažite se zdaj hvaležne in žrtvujte vsaj nekaj kron za Tiskovni dom!

Slovenski mladeniči! Slovenska dekleta! Cirilova tiskarna Vas je organizirala po Našem Domu in Slov. Gospodarju. Delajte in agitirajte, kolikor je v Vaši moči, da se v kratkem postavi Tiskovni dom kot znamenje Vaše požrtvovalnosti in narodne zavesti.

Slovenci, spominjajte se Tiskovnega doma tudi v testamentih.

Kdor bo daroval najmanj 1000 K, bo „Ustanovnik“ Tiskovnega doma, kdor bo pa daroval najmanj 200 K, bo njegov „Dobrotnik.“ Imena ustanovnikov in dobrotnikov bodo vklešana na spominsko ploščo v bodočem Tiskovnem domu.

Imena vseh darovalcev pa pridejo v posebno spominsko knjigo, da se ohrani njih spomin poznim rodovom. Darovi se naj pošiljajo na naslov: Tiskovni dom v Mariboru, Koroška cesta 5. Vsi darovi se bodo objavili v Slov. Gospodarju.

Za vse darovalce žive in mrtve se bo vsak mesec opravila ona sv. maša v frančiškanski cerkvi v Mariboru.

Celo podjetje izročimo v posebno varstvo presvetega Srca Jezusovega, Marije Matere Milosti, sv. Jožefa, sv. Antona Pad. in sv. Filomene.

Slovenci! Še enkrat Vam kličemo: Časi so resni! Boja za narodni obstanek še ni konec! Pripraviti se je treba na bodočnost: zato Vas prosimo: Podpirajte Tiskovni dom! Pomagajte pozidati z združenimi močmi trdnjavo svobode, napredka in izobrazbe za slovensko ljudstvo.

Maribor, dne 20. oktobra 1917.

Za tiskarno sv. Cirila:

Anton Jerovšek
t. č. ravnatelj.

Davek na vino in sadjevec.

Kakor smo že zadnjič kratko poročali, je finančni minister predložil državnemu zboru vladno predlogo za nov vinski davek, ki bi se upeljal začeti s 1. januarjem 1918. Ker bo ta davek zelo občutno in hudo zadel naše vinogradnike, prina-

mo v naslednjem nekaj natančnejših podatkov o nameravanem davku.

Predmet in višina davka.

Temu davku je podvrženo vino, vinski mošt, razne vrste vina in sadjevec. Od sadjevca se bo moralo plačati (§ 2) od hektolitra 8 kron, od vina in vinskega mošta pa 32 kron. § 2 določa v 2.

odstavku, da sme finančni minister davek od vina ali sadjevca pri pridelovalcih, ki jih je zadela kakor uima, ali pa če je bila slaba letina, za lastno pridelano vino in sadjevec znižati na polovico.

Kaj je prosto davka.

Tropinščnica, pikola ali petijot, ki se porabi za domače potrebe je davka prost (§ 3); isto tudi velja o pijači, ki se pridela iz vina ali mošta s primešanjem vode ali pa iz drož, katerim se primeša vode ali še kaj drugega. Pridelovalcem sadjevca mora oblast za domačo rabo določiti gotovo množino sadjevca, ki je prosta davka.

Naznanilo oblasti.

Z novim davkom je združenih za vinogradnike več neljubih odredb. § 4 določa, da bo mora vsak pridelovalec vina ali sadjevca najpozneje 4 tedne po razglasitvi tega zakona naznaniti pristojni finančni oblasti prostore, kjer se pripravlja, oziroma kjer se shranjuje vino in sadjevec, kakor tudi posodo, namenjeno za vinski ali sadjevski pridelek.

Sode, ki niso uradno merjeni (cimentirani), bodo financarji s posebnim merilom v kleti zmerili in na njih označili, koliko držijo. O tem uradnem pregledu se bo sestavil zapisnik, ki ga pridelovalec soprodiše, in sicer v dveh izvodih. Eden izvod bo, ko ga finančna oblast potrdi, dobil pridelovalec nazaj ter ga mora skrbno hraniti.

O načinu naznanila določa § 6. Za tiste ki v vinorodnih krajih doma pridelujejo vino in sadjevec, naslednje: Ni treba naprej napovedati pridelovanja, temveč pridelovalec mora, ko vino ali sadjevec preša, voditi natančen zapisnik o tem, koliko je pridelal, kako bo pridelano porabil, in če se nahajajo obdačene zaloge v kleti, tudi o stanju in spremembi teh zalog. Poraba ali prodaja pridelanih pijač brez vpisa v ta zapisnik je prepovedana. Po končanem pridelovanju bo ta zapisnik uradno zaključen ter se bo dognala pridelana množina. Davka ni treba plačati naprej. Za pridelano množino, pri kateri se odtegne to, kar odpade na drože in kar se vsuši, mora pridelovalec plačati vinski davek v šest obrokih, počeni s prihodnjim mesecem, ko je pridelana množina uradno določena.

Tudi tuje vino obdačeno.

Po tem zakonu bo obdačeno tudi vino, ki se dovažja iz Ogrske, Hrvatske, Bosne in Hercegovine. Prejemnik mora 24 ur potem, ko je prejel vino, to naznaniti financarjem ter plačati vinski davek. Ker ima mnogo slovenskoštajerskih vinogradnikov svoje vinograde na Ogrskem in Hrvatskem, bodo le-ti morali, če bodo vino prepeljali na Štajersko, plačati vinski davek, če ga pa bodo obdržali na Hrvatskem ali na Ogrskem, pa jim seveda tega davka ne bo treba plačati.

Če se vino pozneje pokvari.

Po § 11 ima finančni minister pravico, da dovoli povračilo že plačanega davka, če se je n. pr. vino pozneje pokvarilo. To velja posebno za vino, ki se je porabilo za žganje. Davek se tudi lahko povrne, če je vino, od katerega je bil že plačan davek, steklo bodisi v kleti, na vozu ali na železnici.

Opravilo financarjev.

Financarji so opravičeni, da si smejo ogledati prešo, klet in sploh vse prostore, kjer se vino ali sadjevec preša oziroma shranjuje.

Za časa prešanja sme financar vsak čas iti v dotične prostore, pri poznejšem pregledovanju pa samo podnevi. Financar sme pogledati stanje zalog v kleti, pridelovalcev zapisnik o zalogah in sme tudi izvršiti potrebna preiskavanja. V izrednih slučajih sme financar za čas, ko se vino ali sadjevec ne pripravlja, posodo in stiskalne priprave uradno zatvoriti.

Koliko bo vrgel davek?

Davek na vino in sadjevec bo vrgel državi na leto približno 112 milijonov kron. Od tega bodo dobile dežele vsako leto toliko kot so dobile 1917 deželnih vinskih doklad.

Novi državni vinski davek bo med vsemi dosedanji zadel našega kmeta najbolj občutno. Žel

poprej plača vinogradnik od vinograda visok davek in sedaj pa še naj plačuje poseben davek od pridelka. Vzamimo samo primer: Kmet-vinogradnik ima pri hiši 10 oseb. Skozi celo leto rab po vprečno na mesec vsaj 300 litrov pijače, t. j. za celo 36 hektolitrov. Če računamo od tega 9 hektolitrov vina in 27 hektolitrov sadjevca, bo plačal kmet od vina $9 \times 32 K = 288 K$ in od sadjevca $27 \times 8 K = 216 K$ t. j. skupno 504 K! Ali ni to ogromna svota za kmet kega posestnika? Nasledek tega bo, da bodo kmetski delavci le redkokaj dobili krepčilno pijačo. Kmet bo zopet bolj težko dobil delavce in nezadovoljnost na kmetih bo še večja.

Z vinskim davkom, če se bo res upeljal, pa bo združenih še mnogo drugih sitnosti. Kmet bo oropan svobode, letati bo moral k financarjem, zgubil bo mnogo časa, izpostavljen bo nevarnosti, da se ga kaznuje, če se ne bo držal postavnih predpisov in financarji bodo stikali po prešah, kletih in drugih shrambah. Kmet bo mora tako rekoč tuje ljudi, ki se niso nič trudili pri delovanju vina, prositi, če si bo smel privoščiti kozarček lastnega pridelka.

Danes, ko to pišemo, še vinski davek ni postava. Finančni minister ga je še le predložil državnemu zboru v presojo. V kratkem bodo državni poslanci odločili, ali se vinski davek sprjme ali pa ne. Kakor zvedo, se bodo posebno slovenski poslanci naše Slovenske Kmetске Zveze vneto potegnili za naše vinogradnike in se bodo z vsemi silami borili proti sprejetju tega davka. Boj bo gotovo hud. V državnem zboru kmetski zastopniki nimajo večine, poleg tega pa se še kmetski poslanci severnih dežel, kjer ne raste vino, gotovo ne bodo posebno zoperstavliali novemu davku. Gotovo še torej ni, ali bo vladni predlog sprejet ali ne. Upamo, da bodo slovenski kmetski zastopniki storili vse, da obranijo slovenske vinogradnike pred tem ogromnim bremenom.

Najnovejše vesti o gospodarstvu v Gradcu

Naše čitatelje bo gotovo zanimalo, kako nemški Gradčani in nemški uradniki gospodarijo z našim denarjem, kako za visok denar kupujejo od ogrskih židov slabo blago in ga mečejo pozreje na gnoj, kako nam hočejo zapleniti sadjevec in kako oskrbujejo Gradec in druga nemška mesta s premogom, kmetom pa kažejo prazno roko. V naslednjem nekaj sličic graškega nemškega gospodarstva.

Na naslov grofa Claryja, cesarskega namestnika v Gradcu. Štajerski davko plačevalci hočejo imeti kratek odgovor na kratko vprašanje: Ali je res, da ima nakupovalnica Vaše namestnije pri »Länderbanki« najetega denarja 16 milijonov kron? Koliko je tega denarja krivega? Koliko je primanjkljaja? To nas zanima, ker bomo mi davkoplačevalci tisti, ki bomo morali plačevati primanjkljaj s svojimi davki.

Lepe kupčijske zadeve v naših centralah. Pisalo se je v raznih nemških listih o nakupu buč, ki so bile vse pokvarjene, s posredovanjem nekega madžarskega žida. Zatrjuje se v listih, da je šlo s tem v izgubo 900.000 K. Kdo bo to izgubo trpel, še do danes ni dognano. Ali bo trpela štajerska namestnija, ali tvrdka Smrkovsky v Pragi, ki je prevzela nakupovanje? Nakupovanje teh gospodov, ki delujejo tako skrbno pri zelenih mizah, je prav značilno. Za vagon buč, kakoršnjih leži na Štajerskem še sedaj vse polno na polju, so plačali madžarskemu židu 46.000 K. Primerjamo: Za vagon pšenice se je plačalo našemu kmetu 4200 K, za vagon krompirja pa 1500 K. Madžarske buče so bile najbrž pozlačene, da so bile tako drage. Za uživanje niso bile, ker so morali vse vreči na gnoj. Gospodje v Gradcu morajo pač visoko ceniti in izredno čislati madžarske buče, katere so plačali madžarskemu židu po 4 K 60 v za 1 kg, dočim je bila cena domačih buč na graškem trgu po 40 v kilogram.

Nov napad na kmetijstvo — tudi sadjevec hočejo zapleniti. Pri cesarski namestniji v Gradcu so zopet zasnovali nov načrt in že izdelali naredbo, da zaplenijo sadjevec v deželi. Odredba določi, da sme nakupovati in prodajati sadjevec le takozvana »Verkehrsstelle für

Obtmost« (Prometni urad za sadjevec) pri namestniji v Gradcu. Ta centrala si tudi sme izbrati legitimirane nakupovalce. Pridelovalec bi moral svoj sadjevec ponuditi tej centrali na prodaj in centrala bi smela pri pridelovalcu tudi zapleniti sadjevec. Višek vsega je pa še to, da nameravajo določiti v naredbi, koliko domače pijače sme pridelovalec pridržati za sebe in za svoje ljudi. Promet bi bil po tej naredbi popolnoma nemogoč, ker bi bil navezan na prevozno dovoljenje. Določene so tudi v odredbi najvišje cene, in sicer 70 K hektoliter, pomešan z vodo 60 K, hrusevec I. vrste 65 K, II. 50 K, sadni kis 25 K hektoliter. Ko se je izvedelo o teh namerah, sta se deželna odborinika Franc grof Attems in dr. Verstovšek takoj zglasila in svarila pred tem, da bi se zabranilo prosto nakupovanje sadjevca. O tej zadevi se je vršilo v torek še enkrat posvetovanje raznih strokovnjakov v Gradcu, katere je odposlal deželni odbor in Kmetijska družba, da naj skušajo prepričati deželno vladno o škodljivosti nameravane odredbe.

Oskrba dežele s premogom. Določilo se je v zadnjem času, da se za Štajersko od 1. novembra naprej odkáže 50 450 ton premoga. Dasiravno je to velika količina, vendar to nikakor ne zadostuje potrebščini. Razdeljevanje bo za vso deželo oskrbela komisija s sedežem v Gradcu. Ta je že določila, da se mora kurivo najprvo odkazati za industrijo in večja mesta, na deželo se pa sploh ne nakaže nič premoga. Opozorjamo zaradi tega že sedaj ljudi na deželi, da se ne zanašajo na dovoz premoga, ter da si sami priskrbijo na katerikoli način kurjavo. Odločno pa moramo protestirati, da v tej zadevi odločujejo le člani komisije, ki so Gradčani in kateri na čelu je advokat dr. Wütte. Zopet nov dokaz, kako so ti gospodje prijazni napram našemu kmetu. Kmet mora vse dati meščanu, meščan pa mu niti ne prvošči premoga.

Take reči izvemc iz Gradca. In pri vsem tem bi se naj štajerski slovenski kmet poljuboval bič, s katerim ga tepejo nemški sodeželani in uradniki — tuji? Že dosedaj so bila vsa rekviriranja raznih pridelkov in živine na Štajerskem vsled krivde uradnikov-tujcev, ki gospodarijo v deželi, najbolj huda, da menda nikjer v Avstriji tako. Sedaj nam še celo hočejo vzeti sadjevec, da bodo z njim zopet obogateli nemški židovi. Čim bolj smrdi pri raznih centralah, temveč jim grof Clary dovoljuje. Daleč, daleč smo prišli pod gospodstvom grofa Claryja!

Na bojiščih.

Na italijanski fronti se je zopet začel krvavi ples. Topovi gromijo noč in dan s tako silo, da celo v naših krajih od zračnih valov sklepetajo okna. Posebno hud ogenj je na severnem krilu primorske fronte. Napadajo naši in Italijani. Domneva se, da bo bitka, ki se bo bila prihodnje dni na naši primorski fronti, ena najbolj krvavih bitk, kar se jih je še bilo v sedanji vojski. — Cesar Karel je zadnje dni obiskal tirolsko fronto, kar je, kakor pravijo, ugodno znamenje. — Na ruskem in rumunskem bojišču, kjer stojijo avstrijske čete, mir. Edino na severu je nemška armada dosepla zopet nekaj uspehov. V morskem zalivu pri Rigi je zasedla tri važne otoke: Oesel, Moon in Dagö. Vjela je nad 20.000 Rusov in vplenila nad 100 topov. — Na francoskem bojišču se bitka nadaljuje, posebno v Flandriji. Nemci se polagoma umikajo. V noči od 19. na 20. oktobra so nemški Cepelini napadli Angleško in metali bombe na nekatera mesta. Na povratku so se 4 cepelini vsled goste megle izgubili ter so zabredli na francosko bojišče, kjer so jih sestrelili ali pa prisilili k izkrcanju. — V Macedoniji in Albaniji naše čete krepko zavračajo napadajočega sovražnika. — Na turških frontah položaj večinoma nespremenjen.

Razne politične vesti.

Državni zbor je v petkovi seji nadaljeval razpravo o začasnem proračunu. Celjski poslanec Markl je izrekel grožnjo, da bo vlada zadelala na najhujši odpor, če se ne bo ozirala na

nemške zahteve in želje. Za njim je govoril poslanec dr. Korosec ki je krepko označil jugoslovanske zahteve (Njegov govor prinašamo na uvodnem mestu.) Tudi dalmatinski poslanec Trešić Pavičić zahteva združenje Jugoslovancev. Poslanec Roškar je začel svoj govor v slovenskem jeziku ter nadaljeval nemški. Omenil je celo vrsto zahtev slovenskega kmetskega ljudstva, med drugimi, da se naj odpušijo od vojaške službe kmetski rokodelci, da se da za kmetska dela primernih delavskih moči, da se dovolijo vojakom, kmetom pravočasno žetveni dopusti, ter se je pritoževal o načinu rekviriranja, h kateremu se Spodnje Štajersko pritegne vselej v veliko večji meri kakor druge dele dežele. Dolžnost zbornice in vlade je, delati na to, da bodo vži ali vsi avstrijski narodi neomejeno enake pravice, da bi zamogli po častnem miru naša presvetla vladarska hiša in ž njo vse v polni ljubezni udano prebivalstvo vseh stanov in narodnosti uživati svojo srečo v naši skupni domovini. (Pritrjevanje).

— V torek, dne 23. oktobra se je vršilo glasovanje o začasnem proračunu. Seidlerjevo ministertvo je doživelo prav občuten poraz, zahtevalo je namreč šestmesečni začasni proračun, ki pa je bil odklonjen z 245 glasov proti 175. To glasovanje je pravzaprav nezaupnica, in v vsaki, v resnici parlamentarno vladani državi bi vlada odstopila. Seidler pa ima debelejšo kožo in zato je ostal. Po milosti Poljakov je dobil štirimesečni začasni proračun, ki sega do konca februarja 1918. Za ta proračun je glasovalo 227 poslancev, in sicer liberalni Nemci, kršč. soc. alci, Poljaki, Italijani iz Primorskega, Rusini iz Bukovine, Rumuni in Židje. Proti je glasovalo 170 poslancev in sicer Jugoslovani, Čehi in socialni demokratje. Pred glasovanjem je govoril finančni minister Wimmer in nekateri poslanci, med njimi slovenski poslanec Hladnik, da Jugoslovani odločno odklanjajo sumničenje, da zategadelj glasujejo proti proračunu, ker niso dovolj domoljubni. Ker smo Slovenci še vedno zatirani od vseh strani, ne moremo glasovati z vlado. Slovenski poslanci tudi ne morejo prevzeti odgovornosti napram ljudstvu in dovoljevati vladi sredstev za nadaljevanje vojske. Mero-dajni krogi naj se raje resno lotijo dela za mir in naj ne sledijo vabilu nemških strank, ki so za nadaljevanje vojske. Prihodnja seja v petek, dne 26. oktobra.

— Poslanec dr. Benkovič in tovariši so vprašali vlado, zakaj je vojaška uprava odpoklicala vojne vjetnike, ki so bili zaposleni pri kmetih in obrtnikih na Slovenskem Štajerskem, in zakaj se po železnicah južno od Maribora ne sme prevažati ne vina, ne sadjevca in ne praznih sodov.

V petkovi seji je poslanec Hladnik vložil ostro interpelacijo na ministra za deželno brambo radi zaplembe zvonov in piščalk pri cerkvenih orglah. Poslanec povdarja v interpelaciji, da se rekvirira kovine, posebno zvonove in strehe samo pri katoliških cerkvah in zavodih, dočim je n. pr. na Dunaju še na stotine hiš, ki so pokrite z bakrom, a tega ne vzamejo. Tudi cena za zvonovino in bakreno streho je daleč prenizka. Vlada plača za zvonove samo 4 K za kilogram. Zahtevati je treba, da vlada razmeram primerno odškodnino za odvzete zvonove doplača. Po vojski si večina cerkev radi ubožnosti ne bo mogla več nabaviti zvonov. In zakaj vlada oziroma vojaška uprava izroča rekvirirane zvonove Židovom v »oskrbo«?

— Namesto rajnega dr. Kreka je bil v parlamentarno komisijo Jugoslovanskega kluba izvoljen poslanec dr. Lovro Poganičnik.

V Zagrebu so se pretekli teden vršile nadomestne volitve v mestni svet. Zmagali so kandidati združenih hrvatskih strank, ki so za ujedinjenje Jugoslovancev. Nasprotna stranka, takozvani Frankovci, ki so proti ujedinjenju, so propadli na celi črti. Naša skupna jugoslovanska stvar pridobiva tudi na Hrvatskem vedno več pripadnikov.

Bosanci se zelo navdušujejo za združenje vseh jugoslovanskih dežel v skupno državo pod habsburškim žezlom. Sarajevski nadškof in veliki hrvatski rodoljub dr. Stadler je poslal cesarju Karlu pismo, v katerem ga prosi, naj združi vse jugoslovanske dežele in ozemlja v lastno državo. Nadškof prosi cesarja, naj sprejme dva njegova zastopnika, ki bosta cesarju natančneje opisala njegove načrte. V hrvatskih listih sta se oglasila tudi voditelj bosanskih Hrvatov dr. Suna-

rič in voditelj bosanskih Srbov dr. Dimović za u jedinstvo vseh Jugoslovanov. Oba dva bosanska poslanca krepko in odločno zavračata Seidlerjeve besede o Bosni kot neresnične.

Nemške stranke v državnem zboru se po razpadu Nacionalverbanda nanovo organizirajo. Nemci iz severnih dežel so se zbrali v nemško nacionalni zvezi, kateri načeljuje poslanec Urban. Nemško liberalni poslanci alpskih dežel pa so se zbrali v nemško nacionalni stranki in so si izvolili poslanca dr. Sylvestra za klubovega načelnika. Sedaj se vršijo posvetovanja, ki bi naj privedla Nemce zopet do tesnejše zveze med posameznimi strankami.

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Č. g. Avgust Šparl, kaplan pri Sv. Magdalen v Mariboru, je prestavljen kot korni vikar k mariborski stolni cerkvi; č. g. Karel Arlič, kaplan pri Sv. Juriju ob južni železnici, je premeščen k Sv. Magdalen v Mariboru.

Cesar mariborskim Slovencem. Najčastnejši sklep velike proslave 1. rojstnega dne Nj. Veličanstva Karla I. kot avstrijskega cesarja je pač Najvišja zahvala Nj. Veličanstva na našo brzojavno udanostno adreso in častitko, ki se nam je pred kratkim izročila po c. k. mariborskem okrajnem glavarstvu, se glasi tako-le: Na Najvišje povelje mi je vsled naročila gospoda ministra notranjih zadev čast, Vašemu blagorodju, kot načelniku slavnostnega odbora slovenskih društev v Mariboru, naznaniti Najvišjo zahvalo za povodom Najvišjega rojstvenega dneva Njegovega c. in kr. Apostolskega Veličanstva brzojavnim potom izražene najvdanejšje čestitke. C. kr. namestniški svetnik: Weis.

† **Nadučitelj Franc Auernik.** Pri Sv. Florijanu pod Bočem je dne 16. oktobra umrl tamošnji nadučitelj Franc Auernik. N. p. v m.!

Odlikovani Slovenci pešpolka št. 47. Z veliko srebrno kolajno prvega razreda so odlikovani: Četovodja Longino Franc, doma iz Maribora, četovodja Florjan Anton, doma od Sv. Kunigunde pri Mariboru, četovodja Bauman Alojz, doma iz Poličke vasi, desetnik Gajsek Jožef, iz Poljčan, četovodja Peter Breznik, doma od Sv. Ane v Slov. goricah, Janez Čučnik, doma iz Stolovnika pri Rajhenburgu. S srebrno kolajno drugega razreda: pešci Anton Kajdič, doma iz Plibvičkega Vrha pri Radgoni, Škofič Franc, doma od Sv. Ruperta v Slov. goricah, Jožef Čander, doma iz Slivnice pri Mariboru, Franc Kirbiš, doma od Sv. Marjete na Dravskem polju, Ferdinand Zličar, doma iz Celja.

Skrb za ohranitev vojaških grobov. Pod pokroviteljstvom našega cesarja so se storili koraki, kateri vsi sloji prebivalstva pristržno pozdravljajo, namreč koraki, da se ohranijo grobovi naših na bojišču padlih junakov. V ta namen je določeno, da se boče v dnevih od 31. oktobra do 2. novembra t. l. prodajali razni predmeti, kot znaki, razglednice, šivanke itd. Skupiček teh predmetov je namenjen za ohranitev grobov naših na bojiščih padlih junakov. Pričakovati je, da bo sleherni že iz hvaležnosti do naših junakov doprinesel kako majhno žrtev ter kupil ta ali oni gori označenih predmetov. Tozadevna pojasnila se dobijo pri komiteju za ohranitev vojaških grobov v Avstriji, Dunaj 9, Canisiusgasse 10.

„**Štajerc**“ se kaj rad kaže velikega avstrijskega domoljuba. Da je to domoljubje prav sumljivo, se vidi že iz tega, ker vedno stika za veleizdajalci. Kdor mora z neprestanim vohanjem za veleizdajalci izpričati svoje domoljubje, ni patriot, temveč hinavec. Zlasti se „Štajerc“ zaganja v Čehe, kakor da bi bili narod samih veleizdajalcev. Pred uradno pohvalo čeških polkov, ki so se proslavili posebno na soški fronti, skrbno zapira oči in ušesa, odpira pa svoja umazana usta, da poplošuje nekatere izjeme, ter dela za nje odgovorne ves narod. Narodni hujskač, ki se zavzema za zatiranje in suženjstvo cele vrste narodov, samo da prednjači in vlada nemški narod, ni domoljub, najmanj avstrijski domoljub. „Štajerc“ je plačan od vsenemškega denarja, je torej ne v avstrijski, temveč v vsenemški službi. Njegovi zapovedniki so oboževalci Bismarcka. In kakšen je bil Bismarck proti Avstriji, je za ves svet izpričalo leto 1866. In takšni ljudje se drzno govorijo o avstrijskem domoljubju, igrajo se avstrijske patrioti!!!

„**Štajerc**“ — nesramen lažnjivec. Ptujski šnopsar je v svojem smrdljivem gnezdu izlegel nesramno laž, da sta naš list in „Straža“ vojake 87. peš-

polka imenovala šnopsarje. Pozvali smo list, naj dokaže, kdaj, kje in v kateri številki se je to zgodilo. „Štajerc“ ne more imenovati nobene številke, ker se ni v nobeni zgodilo. Laže pa naprej. Je pač nesramni lažnjivec — ta šnopsarska propalica.

Slovenski dragonci za Jugoslavijo. Iz ruskega bojišča nam pišejo slovenski dragonci: V predzadnji številki čitamo Vaš članek o združenju Jugoslovanov. Tudi mi smo vsi iste misli. Slava našim vrlim poslancem, ki se tako krepko potegujejo za naše pravice. Jugoslovani smo v tej vojski toliko žrtvovali za Avstrijo, da si na vsaki način zaslužimo, da se nam da svoboda, kakor vsem drugim narodom. Tudi nekaj števil ptujkega lažljivca smo tu dobili, da bi ga brali. Darovali pa smo ga koj kovaču, da ga je zanesel pod meh, ko bo gorelo v kovačnici. Tamkaj se bo pokazalo, za kakoršno rabo je.

Za kmetske župane in tajnike. V državni zbornici so poslanci stavili predlog, da naj država iz državnih sredstev dá županom in občinskim tajnikom za delo v vojnem času primerno odškodnino. V predlogu navajajo poslanci, koliko izvanrednih poslov mora sedaj župan opravljati za razne državne urade; biti mora takorekoč noč in dan na nogah, a plačan je slabši kot navaden pastir. Predlog je izročen proračunskemu odseku.

Ko pišeš naslove, zapiši ime pošte vselej v prvem sklonu (imenovalniku): Konjice, Brežice, Ljubno, Videm, Pišce, Gradec, Hoče, Krško, Ruše... ne pa v petem sklonu (krajevniku): Konjicah, Brežicah, Ljubnem, Vidmu, Pišecah, Gradcu, Hočah, Krškem, Rušah... Vselej pristavi zlasti sedaj ob vojnem času, ko frfočejo pisma križem širnega sveta, tudi ime dežele: Štajersko, Hrvatsko, Istra, Koroško, v kateri je kraj, kamor pišeš. S tem olajšaš neizmerno delo preobložene pošte in pospešiš dostavo pisem in kart. Piši imena in kraje razločno. Pri kmetijskih naslovnih prideni domače ime, pri mestnih ulico in hišno številko. Skoro v vsaki fari je namreč po več oseb istega imena.

Važen nakup posestva. Kakor je že znano, si prizadevajo Nemci v Mariboru popolnoma izpodirati Slovence. Ako si kak Slovenec kupi v Mariboru hišo ali košček zemlje, potem že grozno vpijejo. Če le mogoče, preprečijo, da ne pride kako nemško posestvo v slovenske roke. Tiskarna sv. Cirila in Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru vsled tega dolgo časa niste mogli dobiti primerne stavbišča. Zdaj pa se jima je vendar posrečilo dobiti v roke obsežno zemljišče in hišo nasproti frančiškanski cerkvi na najlepšem prostoru. Tam se bo postavil slovenski Tiskovni dom, kakor lahko izveste iz oklica Cirilove Tiskarne v današnjem listu. Slovenci! Podpirajte tiskarno s prostovoljnimi doneski, da se kmalu postavi prepotrebni Tiskovni dom.

Ogrsko-hrvatska meja zastražena. Iz Središča se nam poroča: Štajersko ogrska granica je močno zastražena, kakor če bi delala mejo med dvema sovražnima državama. Pri nas se namreč čuti že pri marsikaterem blagu veliko pomanjkanje, dočim je v ogrski državni polovici še vsega v izobilju. Sploh se na Ogrskem dobi vse, seveda za drag denar. Da bi preprečili izvoz blaga na Štajersko, so Ogrji močno zastražili mejo s finančnimi pazniki in orožniki. Kogar ti stražniki dobe, da nese kaj na Štajersko, joj mu! Vzamejo mu vse, kar dobijo pri njem, zraven pa ga še pošteno nabijejo. Včasih nastane ob meji pravcati pretep, zlasti če stražniki »tihotapce« zasledujejo predaleč čez mejo. O žalostnih posledicah »tihotapljanja« so pred kratkim poročali nekateri hrvaški listi. Bogat srednjemurški trgovec z živino, Mirko Reč, je skrivaj gnal več glav goveje živine čez mejo. Orožnik ga je zasledoval in aretiral, trgovec pa si je v strahu pred visoko kaznijo z žepnim nožem prerezal vrat in izkravaval. Sliši se pa tudi, da so kmalu po tem dogodku dotičnega orožnika našli od neznanih storilcev zadavljenega. — Človeku se zdi, kakor če bi poslušal zgodbe o tihotapcih minulih stoletij.

Navijalci cen pred sodiščem. Prejšnjo sredo se je bavilo mariborsko okrožno sodišče z dvema velikima navijalcema cen. Ivana Ferner, prodajalka onle v Mariboru, je prodala preteklo zimo nekemu kmetu obleko, katera je njo stala 27 do 30 kron, za 140 kron, zimsko suknjo, ki jo je prodajalka kupila za 30 kron, pa je prodala celo za 200 kron. Kljub temu je bila pri okrajnem sodišču oproščena! Vsled vsklica državnega pravdnika je o tej stvari

razpravljalo se enkrat okrožno sodišče in obsodilo pospo Ferner na 1500 kron denarne globe. — Mihael Klug, gostilničar pri Sv. Juriju ob Pesnici, je vino zelo drago prodajal ter je bil obsojen zaradi draženja na 1000 kron globe. To sodbo je tudi okrožno sodišče potrdilo.

Izpred mariborskega okrožnega sodišča. Zaradi tatvin živil v lenarškem okraju je bila obsojena Antonija Kolarič na dve leti težke ječe. Nakradena živila je nosila v Radgono na prodaj. Bila je tatnica, katere se je vse balo. Dasi je komaj 33 let stara, je bila zaradi različnih zločinov, posebno tatvine, že okrog petnajstkrat kaznovana.

Pozdrav iz Rusije. Naši vjetniki nam pišejo iz Rusije one 17. junija t. l.: Najsrčnejše pozdrave pošiljamo vsem čitateljem „Slovenskega Gospodarja“: Alojz Ozmeč, doma pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji; Janez Čeh iz Podvinc pri Ptuj; Matija Skok iz Zavrča pri Ptuj; Jurij Dragoner iz Sv. Bolfenka pri Središču; Ivan Britovsek iz okolice Mozirje; Alojz Božic iz Družmirja pri Šostanju, vsi od 47. pešpolka. Od pešpolka 87: Jakob Moličnik iz Luč pri Ljubnem. Od dragonskega polka 5: Franc Rauter iz Murščaka na Murskem polju.

Gospodarske novice.

Proso letos ni prosto. Dozdaj se proso ni vstelo v tisto množino žita, ki ga je smel posameznik porabiti. Ravno kar pa zvemo, da se bo letos tudi proso stelo v tisto množino žita, ki se sme porabiti.

Uporaba sadja za žganje. Poslanec dr. Verstovšek se je svoj čas potom Kmet. družbe obrnil na politično oblast, naj dovoli žgati sadje, ki ni za sušenje in drugo vporabo, ker drugače gre v zgubo. Dr. Verstovšku se je sedaj javilo, da so vse politične nižje oblasti dobile od namestniške ukaz, da smejo dovoljevati kmetom v gotovi meri žganje sadja. To dovoljenje dobijo vsi posestniki sadonosnikov, katerih sadje je bilo zares v nevarnosti, da bi se bilo pokvarilo. Za žganjske obrti pa si je pridržal c. k. ljudsko-prehrajevalni urad tozadevno dovoljenje.

Kako se ravna s kmetijskimi pridelki. V zadnjih treh tednih so prinesli listi sledeča poročila: V Mariboru se je pokvarilo 9000 kg krompirja, na Dunaju celo 100 vagonov krompirja, v Ljubnu na Zgor. Štajerskem je zgorelo 50 vagonov žita, v Budimpešti se je pokvarilo 50 vagonov slanine itd. Človeku se srce krči v prsih ob misli, s kako lahkomišelnostjo se ravna po mestih s pridelki, ki so stali kmeta mnogo truda in krvavih žuljev. Kmetu je treba vse odvzeti — potem pa je modrost te mestne gospode in tujcev uradnikov pri koncu.

Izdelovanje olja. Od raznih strani dobivamo pritožbe, da so mlinci za domače olje zaprti. Glavarstva baje ne dovolijo, da bi se izdelovalo domače olje. Na pismeno vprašanje poslanca dr. Korošca je odgovoril minister Höfer, da je trgovinsko ministrstvo že dne 22. aprila 1917 odredilo, da se morajo mlinci za izdelovanje olja zopet odpreti.

Varčujte s sladkorjem! Kakor je iz raznih poročil razvidno, bomo imeli letošnjo zimo skorogotovo tudi občutno pomanjkanje sladkorja. Sladkorna pesa je baje slabo obrodila, mnogo sladkorja gre v Nemčijo in v nepristranske države v zameno za druge predmete, železniški promet večinoma stoji. Radi tega varčujemo s sladkorjem!

Da za živino ne pride kmetu denar brž v roke, je po moji izkušnji (tako nam piše prijatelj iz Dravske doline) med drugim krivo: 1. n a s t o v prodajalca posebno označba p o š t e, na katero hodiš — je po tvoji ali nakupovalca krivdi zveržen. Torej napovej pravilno ime in pošto pri oddaji živinčeta; 2. n a k a z n i c e poštne hranilnice (bele z rudečim tiskom) niso kmetičam znane (ima jo doma, pa ne ve da že čaka denar); 3. nakaznic za izplačevanje dojde na kmetško pošto celi kup, a d e n a r j a nič, torej pošta na deželi nima s čim izplačati, dokler ne izmoleduje od mestnih pošt suhega denarja.

Vkljub vojni draginji sem v septembru 1917 plačal na postajališču Paška vas v krčmi za kozarček žganja 20 v; na vlaku je kmetica iz Velenja dajala 3 do 4 lepe breskve za 20 v; voznik, ki je naju s prijateljem vozil od Ljubnega do Luč (gotovo 10 km) je računal obema vkup 1 K 50 v. To sporočam v vednost onim, ki bodo opisovali draginjo. Ob enem se iz navedenega spozna, kdo

navija cene: kmetško ljudstvo samo od sebe že ne. Sicer pa vsa čast poštemim, nesebičnim dušam!

Kava iz jabolk. Obeli jabolko, olupke lepo posuši na ognjišču ali v kahlicah lončenih peči. Ko so dobro presušeni, jih malo razdrobi in oprazi kakor kavo, da postanejo lepo svetlo črni. Pazi, da jih ne sežeš in ne osmодиš. Končno jih zmelji na kavinem mlinu. Tako pridobljena jabolčna kava je prav dišeča in izvrstna.

Neenakomerna razdelitev petroleja. Dobivamo pritožbe, da glavarstva neenakomerno delijo petrolej med posamezne občine. Tako je n. pr. čisto majhna občina, ki ima samo okrog 20 hiš, dobila ravno toliko petroleja, kakor velika občina, ki ima tri- do štirikrat več hiš in delavcev kot sosedna. Nasledek tega je, da je mnogo hiš popolnoma brez vsake luči. Kako more glavarstvo dati razdelitev petroleja v roke ljudem, ki ne poznajo izkazov, koliko je v kateri občini prebivalcev ali hiš. Mnogo hiš tokrat sploh ni dobilo ne kapljice petroleja.

Dopisi.

Maribor. Med nemškim uradništvom v Mariboru se opaža zadnji čas veliko gibanje proti kmetškemu ljudstvu. Ti ljudje kričijo, da je edino kmet kriv vse draginje. Krompir jim je predrag, jabolka so jim predraga, mleko jim je predraga, jajca tudi. Po naziranju teh ljudi bi moral kmet prodajati svoje pridelke po ceni, kakoršna je bila pred vojsko. Zadnje nedeljo je imelo nemško uradništvo pri »Gambrinu« volilno zborovanje, na katerem so nemški uradniki, med njimi celo c. k. finančni tajnik in eden izmed kandidatov za mariborski državnozborski mandat, dr. Kavallner, hudo udrihali po kmetu, katerega smatrajo za največjega dražilca. Po židovih, po centralah in veletržcih pa ti ljudje ne udrihajo. Če centrale živila za 100% podražijo, če manufakturni trgovec blago, ki ga je nakupil pred vojsko po 2 kroni, prodaja sedaj po 50 kron in še višje, tega draženja nemški gospodje uradniki sploh ne vidijo. Le ubogi slovenski kmet, ki živi nemške Mariborčane, bi ne smel svoje pridelke prodati za vinar dražje kot pred vojsko! Tako naziranje vlada med tuji-uradniki.

Sv. Peter pri Mariboru. Dekliška Marijina družba naznanja, da priredi v nedeljo, dne 28. oktobra po večernicah v samostanski šoli veliko cesarsko slavnost kot pozdrav presvitlemu vladarju Karlu za god s tremi mičnimi igrami. Vstopnica 40 v. Vse domačine in sosede prav uljudno vabimo.

Hoče. V nedeljo, dne 28. oktobra 1917 ima Katol. bralno in gosp. društvo v zvezi z Dekliško Zvezo po večernicah v kaplaniji predavanje. Govorilo se bo o rajnem dr. Jan. Ev. Kreku. Pridite v prav obilnem številu.

Sv. Ana na Krembergu. Dne 9. oktobra je odšla v večni dom v 32. letu svoje storosti pridna Anovčanka Jerica Zemljic, omožena Wela. Bila je zavedna Slovenka, katera je kot mladenka bila glavni steber naše Dekliške zveze. Tu ji ni bilo nič pretežko, žrtvovala je z veseljem vse! Bila je pa tudi izborna igralca, na njene rame so se nagale najtežje uloge. Pa ne samo narodna, tudi globoko verna in goreča častilka presv. Srca Jezusovega je bila naša Jerčka. Večna sreča ji je bila načelo življenja. Občudovati se mora, kako junško je prenašala vse nesreče in največje težave, kako udana v voljo božjo je bila v grozni, poldrugó leto trajajoči bolezni. Naša Jerčka je bila tihega, mirnega a kristalnega značaja. — Vsled Tvojega vzglednega življenja in Tvojih vrlin imeli smo Te tako srčno radi, ter se ne moremo sprijazniti z mislijo, da Te ni več... Značajni Slovenki klicem: Na svidenje nad zvezdami!

Dol pri Hrastniku. Tukajšnje kat. izob. društvo je imelo v nedeljo, dne 21. oktobra večjo prireditev, pri kateri so prvič vrlo nastopili tudi dolski fantje v igri »Prepirljiva soseda«. Hvala igralcem ter organistu Dragarju in pevcem.

Šmarje pri Jelšah. Po dolgem času se je oglasil iz ruskega vjetništva Franc Pristav. Eno leto ni bilo glasu o njem. Dne 16. oktobra ste pa dospeli v veliko veselje dve karti njegovi ženi. Piše, da je še zdrav in mu ne gre preslabo.

Zavrč. Smrt je vzela dobro mamico Heleno Kokot v Hrastovcu. K večnemu počitku smo jo spremljali dne 19. oktobra. Duša rajne se naj veselji v nebeški višavi!

Najnovejša poročila. Najnovejšje avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 24. okt.

Italijansko bojišče.

Na celi južnozpadni fronti je bilo artilerijsko delovanje pomnoženo.

Pri Bovcu, pri Tolminu in na severnem delu planota Bajnsica—Sv. Duh je avstro-ogrška in nemška infanterija po mogočni artilerijski pripravi udrla v italijanske črte.

Albansko bojišče.

Južno od Berata ter ob obeh straneh reke Devoli so se naše varnostne čete uspešno bojevale.

Vzhodno bojišče.

Nič pomembnega.

Iz nemškega uradnega poročila.

Berlin, 23. okt.

Francosko bojišče.

Bitka se nadaljuje. Francozi so na svojem delu bojišča pričeli z velikim napadom. Južno od Chavignoma se jim je posrečilo vdreti v nemške postojanke. Nemške čete so se morale umakniti in ob enem razstreliti lastne prednje baterije in jih prepustiti sovražniku. Vsled umika nemških čet so morali Nemci zapustiti še tudi druge svoje postojanke.

Macedonsko bojišče.

Vzhodno od Vardarja do Dvojrama ob železnici so bili sovražni napadi odbiti.

Italijansko bojišče.

Bojno delovanje je v Tirolah, na Koroškem in ob Soči zopet živahnije. V boj je posegla tudi nemška artilerija. Nemška in avstro-ogrška infanterija je danes zjutraj napadla prednje italijanske postojanke pri Bovcu, Tolminu in na severnem delu Bajnske visoke gorske planote.

Srdit artilerijski ogenj na italijanski fronti.

Ljubljana, 24. oktobra 1917.

Tako silnega artilerijskega ognja, kot je bil te dni, še ne pomni svetovna zgodovina. Na obeh straneh je na delu na stotine topov, ki bruhajo ogenj noč in dan. Najhuji artilerijski boji so v ozemlju med Tolminom in Bovcem. Govori se, da so naši že vdrli več kilometrov daleč na italijansko stran. Naše želje in molitve spremljajo naše hrabre bojevnike,

Rusko vojno brodovje obkoljeno?

Po poročilu iz Stockholma dne 23. oktobra namerava rusko vojno brodovje, ki je sedaj od treh strani obkoljeno od nemškega vojnega brodovja, odpluti iz Riškega zaliva v neko švedsko nevtrarno pristanišče v Botniškem zalivu, kjer bo moralo ostati razoroženo tako dolgo, dokler ne bo sklenjen mir. Ruskemu brodovju baje sedaj ni več mogoče utesi v kako rusko pristanišče.

Francija hoče Alzacijo in Lotaringijo.

Lugano, 24. oktobra 1917.

Francoski odločilni politiki in vojskovodje so mnenja, da se vojska prej ne bo končala, dokler Nemčija ne bo priznala Franciji Alzacije in Lotaringije. Ker nemški visoki politiki vstrajajo pri svoji zahtevi, da morajo te dežele »za večno« ostati nemška last, je upanje na sporazumni mir splavalo po vodi.

Izjave za mir.

Govorjenje o miru je v zadnjem času precej potisnjeno v ozadje. Govorijo zopet samo topovi. Izdali so pa socialdemokrati v Stockholmu izjavo, pod kakimi pogoji se naj sklepa mir. Glavni pogoj: brez osvojitve tujih dežel in brez odškodnin. Posebni pogoj pa je: samoodločba narodov, samostojnost češke države in samostojnost jugoslovanske države. Slično izjavo so podali ruski delavci in kmetje, samo da še ne poznajo v izjavi avstrijskih Slovanov, pač pa avstrijske Italijane.

Amerika ne sklene posebej miru

Iz Amerike se poroča, da je ameriška vlada sklenila se pridružiti angleški pogodbi, ki določa, da nobena država ne sklene posebej miru z osrednjimi velesilami.

Št. II, 28.011/2.558 1917.

Razglas.

Naročitev ameriških trt za plačilo iz združenih državnih in deželnih nasadov za spomladno dobo 1918.

Štajerski deželni odbor bo imel na prodaj v prihodnji spomladi 1918 iz združenih državnih in deželnih nasadov naslednje množine ameriških trt za plačilo (zastonj se tokrat ne bo nič oddajalo) in sicer:

1. 160.000 ceplencev, večinoma od laške graševine (laški rizling), belega burgundca, zelenčiča, rumenega šipona, drobnega rizlinga, žlahtnine, traminca, renske graševine, muškatelca, muškatsylvanica, kavčine, cepljenih na riparijo Portalis, Riparia Solonis št. 1616 in Rupestris Montikola ter Rupestris Göthe št. 9.

2. 350.000 korenjakov od gori navedenih podlag.

3. En in pol milijona kjučev od zgoraj imenovanih podlag.

Cena trtam je za 1000 komadov:

I. Cepljenke 220 K za imovite posestnike, 160 K za vse druge.

II. Korenjaki 28 K za imovite posestnike, 18 K za vse druge.

III. Ključi 15 K.

Deželni odbor si pridrži pravico, naročnikom od več kakor na 1500 ceplencev in 3000 korenjakov ali 5000 ključev zmanjšati naročeno množino trt, ravnaje se po številu oglašanih naročil.

Naročila na te trte se naj vložijo do 15. decembra 1917 naravnost na deželni odbor v Gradec ali pa skozi občinske urade, pri katerih se dobe v ta namen narejeni naročilni listi.

Vse te trte se bodo oddajale le štajerskim posestnikom in morajo torej vsi naročniki doprinesiti potrdilo od občinskega predstojništva, da imajo res vinograde na Štajerskem. Prekupci trt so pri naročilih pri dež. odboru izključeni.

Cene veljajo na mestu, kjer se bodo trte odkazale in se mora znesek plačati pri prevzetju. Ako se trte pošljejo po železnici, se bo znesek povzel. Stroški za zavitek in dovoz se bodo posebej računili.

Na vsakem naročilu je natanko navesti: 1. ime (tako napisano, da se lahko čita), bivališče in stan naročnika; 2. davčna občina, v kateri se nahaja vinograd, ki ga hoče naročnik obnoviti; 3. vrsta (sorta) trte, katero želi; 4. zadnja poštna in železniška postaja.

Pri naročilih na več kot 1500 cepljenk, 5000 korenjakov in 5000 ključev (rozg) od ene stranke, si deželni odbor pridržuje pravico, da določi število naročenih trt ali rozg glede na število došlih naročil.

Ako bi zaželjena vrsta pošla, se bo ona z drugo, enako nadomestila, ako si naročilec tega odločno prepove.

Vsak naročnik trt bo najpozneje do 15. januarja 1918 obveščen, na katerem prostoru, koliko trt in katere vrste so se zanj pripravile in je dotičnik obvezan, da sprejme naročeno blago. Le ako naročnik plača vse nastale stroške, zamore naročitev odkloniti. Vendar se mora to takoj storiti, ko dobi dotičnik obvestilo, ker mora v drugem slučaju naročene trte na vsak način sprejeti.

Trte se morajo od naročnikov, ako mogoče, osebno prevzeti, če se po železnici dopošljejo, pa takoj po vsprejemu pregledati.

Pritožbe se morajo vložiti takoj pismeno na vodstvo trtnice, na poznejše pritožbe se ne bode oziralo. (Kienr.)

Gradec, v oktobru 1917.

Od štaj. deželnega odbora:
EDMUND GROF ATTEMS.

Modrovino (druk)

iz papirja, pisano in gladko, papirnato špago, cikle in železne in usnjate ščitnike za podplate razpošilja na debelo in drobno po najvišji ceni veletrgovina 928

R. STERMECKI, Celje.

Vzorci in cenik se letos ne razpošilja.

Listnica uredništva.

Ščavnica pri Radgoni: Žal, da nimam prostora, da bi priobčeval pesmi. Pozdravljeni! — Sv. Tomaž pri Ormožu: Žal, da ni v naši moči, da bi ustavili rekviriranje v vašem kraju. — Bodkovec pri Juršincih: Pišite postaneu M. Brenčiču v Spuhliji pri Ptuj. — Vdova v Studenicih: Obrnite se v Vaši zadevi na g. sodnega nadsvetnika Siergerja pri o. kr. sodnji v Mariboru. — P. Sv. Venčesl: Pišite takoj ravnatelju vnovčevalnice Fr. Schneider. — Frančiška Varnečnik, Porenje Nemčija: Vaš mož naj vpraša pri okrajni podporni komisiji v Celju. — Senjer Janez in drugi od 4. poljske stotnije 87. pešpolka: Hvala lepa za pozdrave. Bog živi Vas in vse slovenske junake 87. pešpolka! — Čepljeje pri Vranskem: Preosebno. Take reči niso za list. — T. M. Rečica ob Paki: Pojdite k Vaši okrajni sodnji in prijavite tam Vaše pritožbe pomožnemu odboru za državne vpoklicanih.

Loterijske številke:

Trst, dne 17. oktobra 1917. 76 88 71 17 60
Dunaj, dne 20. oktobra 1917. 58 49 61 67 24

MALA NAZNANILA.

Ena beseda stane 5 vinarjev, petivrata 18 vin. Mrtvaška oznanila in zakvale vsaka petivrata 24 v, Ljave in Poslano 26 vinarjev. Za večkratno objavo znaten popust. Inzerati se sprejemajo le proti predplačilu. Zadnji čas za sprejemanje inzeratov torej opoldne.

Vozilec za mleko za 1 osebo, že rabljena vendar dobro ohranjena, ali nov se kupi. Rihard Ogrisev, vinogradno posestvo, Sturmburg, Pesnica pri Mariboru. 915

Mož, 31 let star, prost vojaščine, želi priti na večje posestvo za gospodarja. Razume vsako delo Naslov Golob Franc, Hoče. 908

Stare, dobro ohranjene sode, kateri vsebujejo skupaj 100 l, dam v zameno za katorasibodi živila. Ponudbe na upravo lista pod „Sode št. 909“.

Imam dve žrebički na prodaj, rjav barve, obe enakobarvni in iste velikosti, stari 9. mesec. Ceno izve vsakdo pri upravitelju. Žrebički sta blizu Brešic ob Savi. 910

Lepe postelje in mlze iz mehkega lesa ima na prodaj A. Rojko, mizar v Mariboru, Kasarska 8. 920

Majer z nekaterimi osebami se sprejme na neko pristavo v mariborski okolici. Vpraša se v Mariboru, Silerjeva ul. 19. 918

Viničar s štirimi delavskimi močmi se išče za Fram pri Jahnu. Natačno se izve v Mariboru, Nagijeva ulica št. 12, vrata 3. ali pri Jahnu v Framu. 917

Dekla vajena vsakega dela se sprejme takoj pri Ivanu Kramberger, Jelenče 2, Pesnica. 918

Skupna služba za organista in cerkovnika pri farni cerkvi se lahko nastopi. Več pove župni urad v smihalu, p. Mozirje. 911

Nov zimski plašč (svrtnik) za močnega gospoda, temnomoder, se zamenja za živila. Maribor, Cvetlična ul. 23. vrata št. 3. 907

Dva vinska soda sveža, prav dobro ohranjena, vsaki s 17 hektolitri, prodaja za ugodno ceno dr. Urbša Lamek I, odvetnik in vinogradni posestnik v Slovenski Bistrici. 914

Delavci se proti dobremu plačilu sprejmejo v pari žagi Orter, Maribor, Meljska cesta. 919

Kupi se maslo posestva v slovenskem kraju blizu Maribora ali Radgone, ako mogoče v bližini cerkve. Želi se lep sadoroznik in nekoliko gozda ter studenece s dobro pitno vodo in ravni obdelovalni svet. Ceno po dogovoru. Ponudba na naslov pod šifro „A. b. 67“ Pošte restavate Gadbeck Westfalen, Deutschland. 922

Anton Marčič, mizararski mojster v Slov. Bistrici sprejme več delavcev za drva delati in plača od meterskega sata K 20. Preskrbi se tudi hrana in obutje. — Sprejem tudi učenca, od 16 do 17 let starega na tri leta. Tudi dobi hrano in obleko. 924

Želim kupiti kobilo, staro od 8. do 8. let, krotko in ne plašljivo, doba za vožnjo brega ima prednost. Naslov: Skrinjar Marija, Frankovec, p. Ormož. 927

Posestvo 20 oralov, blizu Maribora, s posebnostjo za mlekarja, se prodaja. Vpraša se pri: Mitovža Novak, Koroška ul., Maribor. 928

Hiša na Tegethofovi cesti št. 80 se prodaja ali pa zamenja. Vpraša se pri posestniku Glušič, Maribor. 920

8 VINARJEV (za eno dopisnico) stane moj glavni cenik, kateri se vam na zahtevo brezplačno pošlje. PRVA tovarna ur IVAN KONRAD,

c. i. k. dvorni dobavitelj Most (Brux) št. 1460 (Češko). Nikljaste ali jeklene anker-ure K 16—, 8—, 20—, armadne radium ure K 18—, 22—, 26—. Ure iz bele kovine (Glorica-srebro) z dvojnimi pokrovom anker Remont. K 28—, 30—. Goldin anker z dvojnimi pokrovom K 34—, 38—. Masivne srebrne anker Remont ure K 40—, 50—, 60—. Budilke in stenske ure v veliki izbiri. 3 letno pismeno jamstvo. Pošilja se po poštenu povzetju. Zamenjava dovoljena ali pa denar nazaj.

Pen-čuvaja kupi vinarjske šola v Bu gwa du pri Mariboru. 926

Hiša!

z lepim vrtom se prodaja. Vpraša se v Studenicih pri Mariboru, Feldstrasse 10. 929

Dva velika soda: 370 l in 1800 l, še dobra, se prodajo. Cena 32 v liter. Tudi lep voz za dva konja (kolesel) se prodaja. Krdovina pri Mariboru št. 161 in 162. 931

Peštenega šaferja, ki bi umel voditi večje kmetsko posestvo, kjer je tudi gostilna. Pismene ponudbe pod „Šafer št. 877.“

Rošten fant, 15 let star, bi se rad šel učiti pekoveke obrti. Naslov v upravitelstvu pod „Pekovski učenec št. 878.“

Malo posestvo napredaj, okoli 5 oralov rodovitne travnik, sadonosnik, hosts, stacione pri hiši, biča in gospodarsko poslopje v dobrem stanu. Posestvo je oddaljeno 1/2 ure od Želuzniške p. st. in trga Šmarje pri Jelšah. Več pove R. K., posestnik, Senovica št. 26. p. Šmarje pri Jelšah. 900

Glasovir, 6 1/2 okt. se prodaja za 200 K. Gregor Krpač, organist v Šmartnu pri Slov. Gradcu. 901

Mlinarskega učenca. Is poštene hiše sprejme Martin Majerič, mlinar Sp. Korena p. Sv. Barbara pri Mariboru. 903

Zimska moška obleka za kmeto se dobi v Mariboru Querzasse 2.

Prodaja se konj (kobila) včr se izve pri lastniku, J. Traun, Ptujška gora. 904

Trgovina z mešanim blagom s hišo vred na deželi, se išče za nakup. Ponudbe s navedbo prodajne cene in stanja dolgov za naslov: Verwaltung des Realitäten-Marktes, beh. bef. Realitäten-Verkehr, Gradec, Hammerlinggasse 6. 888

Kupim vsako množino sadja (jabolk, hrušk, kostanjov) po najboljših cenah. Marja Herko, Maribor ob državni cesti 24. 883

Vila na deželi s vrtom sli večjim posestvom se kupi. Eventuelno bi se kupilo tudi večjo vilo, pripravljeno za savod (pension). Ponudbe s navedbo skrajne cene in dolgov na: Verwaltung des Realitäten-Marktes, beh. bef. Realitäten-Verkehr, Gradec, Hammerlinggasse št. 6. 884

Gostilna na deželi tudi z mesarijo se išče za nakup. Ponudbe, v katerih se naj navede cena in bremena, se pošlje na naslov: Verwaltung des Realitäten-Marktes, beh. bef. Realitäten-Verkehr, Gradec, Hammerlinggasse 6. 885

Kmetija z dobroohranjenimi poslopji se išče za nakup. Pismene ponudbe, v katerih se mora navedi veličnost posestva, prodajna cena in stanje dolgov, se naj pošiljajo na: Verwaltung des Realitäten-Marktes, beh. bef. Realitäten-Verkehr, Gradec, Hammerlinggasse. 887

Viničarja z večjo družino sprejme grščinsko oskrbnitvo Josefa pl. Kiepač v Križevcih na Hrvaškem. 890

Majer s 4-5 delavskimi močmi se išče. Poleg selenjavnega vrta in mnogo polja dobi 4-51 mleka, kurjavo, kakor tudi 600 do 700 K stalne plače, za gotova dela v poletju 80 v in posmi 70 v. Rihard Ogrisev, Stubenberg pri Mariboru, p. Pesnica. 885

Viničar s 5 delavskimi močmi se sprejme. Poleg mleka od 2 krav, vrta in obilo semlja, še dobi 300 K stalne plače, kakor tudi za razna dela 80 v dnevne in v poletju in 75 v posmi poleg pišče in kurjave. Rihard Ogrisev, Stubenberg pri Mariboru, p. Pesnica. 892

Kupim psa za varstvo hiše. Ponudbe iz mariborskega okraja pod „Pis 1917“ na upravitelstvo.

Mejerja (najraje goriške slovenske begunce), ki bi imeli vsaj nekaj hrane in bi imel več delavskih meč, se takoj sprejme na neko kmetijo severno od Maribora 895

Prodaj svoje posestvo (vila Roza) pri Ptuj. Poslopje stoji ob glavni cesti, pripravno za gostilno ali za pensionista, 4 sode, kuhinja 4 podzemne kleti, sviniški, dobra voda, vrt, njiva, sadonosnik. Do sedaj se je v hiši prodajalo pivo in vino v zaprtih steklenicah. Proda se takoj. Več pove in sklene kupitjo Janez Arbeiter, Zibovec, p. Ptuj. 890

Soba s hrano išče v Mariboru državni uradnik vdovec za se in svojega sina dijaka. Ponudbe pod „Soba za državnega uradnika“ na upravitelstvo. 896

Dekla, vajena vsakega dela, želi menjati svojo službo. Bila bi najraje v bližini Maribora. Naslov v upravitelstvu pod „Dekla št. 850“

Vita v Mariboru 7 let davka prosta, s 8 sobami in 4 kuhinjami, lepim vrtom, sadonosnikom in posebej njive, se obrestuje s 6%, se takoj prodaja. Več v upravitelstvu Slov. Gosp. pod „Vila v Mariboru št. 886“

Izvešan, priden viničar s 4 delavskimi močmi se sprejme. Predstaviti se treba od četrta dne 11. oktob. naprej med 8. in 10. pro jutraj pri bauerne ravnatelj Gruber, Maribor, Parkstrasse št. 18, I. nadst. 867

Prodaja se lepo posestvo blizu Maribora: lepa hiša, 2 sobi, 2 kuhinji, klet, lepi vrt, sadonosnik, njiva in travnik. Dogoše št. 9, Maribor. 869

Kdo vzame 17 letnega fanta brez staršev za svojega? rrednost imajo rokojelo, ker bi se fant rad učil obrta. Fant je lepe zunanjosti, priden in pošten, vajen živine in vsakega poljskega dela. Dopisi se blagovolijo poslati na varuha Martina Marovt, posestnika v Zalecu. 862

Močan učenec se sprejme v mizararski delavnici Maribor, Reiserstrasse 18. 822

Repo in zelje kupnje M. Berdaja, Maribor. 890

Posestvo če mogoče z lepim gospodom kupi Matija Obrar, Maribor, Fischergasse 9. 883

Močan mizararski učenec se takoj sprejme pri popolni oskrbi in dobrem postopanju pri Ivanu Pikler, mizarakem mojstru, Maribor, Reiserstr. 26. 816

Konjak destilirani iz vina lastnega pridelka. Pri oslabelosti od starosti in zelonidnih težkočah je iz vina destilirani star konjak že stoletja znano preizkušeno okrepilo. 12 let starega v 4 politrskih steklenicah pošljem franco za 60 K, mlajše s 3 letnega, čudovito bolečine tolažeče vdrjavno sredstvo zoper trganje v udih, 4 politrskate steklenice 48 K. Vino od 56 litrov naprej. Beli rizling in rdeči burgunec per liter K 460.

Benedikt Hertl, veleposestnik, grad Golbi pri Kojnicah, btajersko.

Vseh vrst lepa za kurjavo tudi na štora takoj kupi K. Wesiak, Maribor, Tegethofova ulica šte. 19. 494

Gospe ki so dobro upeljane v industrijskih krogih, pri špiterjih, lekarnarjih, drogiatih, rudnikih, poljedelskih združenih in veleposestnikih, dobe koristno zastopstvo v kemični tovarni Hugon Poliak, Krl. Vinograd, Jungmannova ulica št. 33. 746

Vojaščine prost mladenič v 28. letu, želi priti za gospodarja na kake kmetijo, kjer nujno rabijo moškega. Ima nekaj prihranka v gotorini. Naslov pod „Dober Gospodar št. 700.“

Na prodaj nove zidane eno in dvo nadstropne hiše v mestu, davka in občinskih doliad proste, s velikimi in majhnimi stanovanji proti solcu obrnjene, se prodajo pod lahkimi pogoji. Vpraša se pri Jožetu Nekrep v Mariboru Mosartstrasse št. 29. 484

SLIVE, JABOLKA kupi 764 JOS. SEREC, Maribor Tegetthoffova ulica šte. 57.

Automatična mišnica za pedagoške K 6-20 za učitelje K 4-30 v. 7 eni noči se naloži po 40 miš. Nobeno vreme ne vpliva in se same uredijo. Lovilnica za kuhinjske žuželke „Rapid“ polovi na tisoče žuželk v eni noči, K 5-70. Lovilec muh „Nova“ K 2-80 kom. Povsod najboljši uspehi. Mnogo pohvalnih pismen. Se pošilja proti povzetju. Peštnina 80 vin. Raspoložljiva Tiatnar, Dunaj III./73, Neulinggasse št. 24 (1. Laseč). 484

POLETNE-ČEVLJE z močnimi lesenimi podplatmi po hiši v vseh velikostih: 25-26-27 . . . K 5.95 28-29-30 . . . K 6.55 31-32-33 . . . K 7.30 34-35-36 . . . K 8.70 37-38-39 . . . K 9.70 40-41-42 . . . K 10.45 43-44-45 . . . K 11.50

is Dunaja po povzetju čevljarska hiša Dunaj XIV., Sechshausenstr. 34/34. Čevlji v vseh velikostih nastojat.

500 K vam plačam, ako moj zatirolec korenin „Ria-Balsam“ Vaša kurja očena, bradarica in trdo kožo v treh dneh brez bolečin se odstrani. Cena 1 lončka s jamstvom vred K 1-75, 2 lončki K 4-50, 6 lončkov K 7-60. Na stotine zabvalnih pisem. Kameny, Košice (Kaasa) 1, Postfach 12/588. (Ogrsko). (Dr. 1)

JURIJ JUTERSCHNIG sobni stiker in pisecar v MARIBORU Brandingasse št. 3 se priporoča slavnemu občinstvu, da mi poveri vsa dela moje stroke. Isvršujem jih v vsih slogih slikam sode, trgovine, dvorane fasade itd. po nizki ceni. 746

Pridnega viničarja z (najmanj) 4 delavskimi močmi, se sprejme pri gospe König, Vinograd, št. Peter pri Mariboru. 786

Gospodje ki so dobro upeljani v industrijskih krogih, pri špiterjih, lekarnarjih, drogiatih, rudnikih, poljedelskih združenih in veleposestnikih, dobe koristno zastopstvo v kemični tovarni Hugon Poliak, Krl. Vinograd, Jungmannova ulica št. 33. 746

POZOR! Franc Drobnič lesni trgovec v Laibnem trgu kupi vsako množino bukovih drogov (švelar) ter plača iste po 7-50 komad. Kupim pa tudi okrogel bukov les. 744

ČEVLJI Gloriz-usnjeti čevlji s črnimi ali rjavimi telečjim usnjem, konjski — Box — ali Chevreaux gornji deli s črnimi lesenimi podplati. Derby-čevlji na jermenje v lepi in trežni izpeljavi. Cene za uporabnike: Št. 27-35 za otroke . . . K 23-75 „ 36-40 „ ženske . . . K 31-40 „ 41-46 „ moške . . . K 35-80. Materijal, delo in cena po postavnih predpisih. Pri naročilu se naj navede številka velikosti ali pa dolžina noga. Pošilja po povzetju tvrdka: Gloria - Schuh - Niederlage Jakob König, Dunaj III. Blütengasse št. 9. (Wiese 11.)

KUPIM vsako množino jabolk, hrušk, zelja, repe, buč, kostanjov, orehov in želoda po najvišjih cenah. Sprejemam vsako sredo in soboto v Mariboru, Koroška ulica št. 80, kjer se dobe ob teh dnevih tudi natančna pojasnila. Franc Krepek, poblaščen nakupovalec sadja. 921

VSI SVETI! Vernih duš dan 31. oktober do 2. novembra. Dan vojnih grobov. SODRŽAVLJANI! Spomnite se na boljše pokopane junakov! Vsek, tudi najmanjši znesek se bo z hvalnozno sprejel. GLAVNI URAD: Dunaj, IX, Canzinggasse št. 10. Telefon 23.116 in 21.820. Poštnebranični-konto 157.270. (2 D.)

Zahvala. Za ljubeznive dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti našega ljubega, nepozabnega očeta gospoda Jožefa Černeleč, izrekamo vsem prijateljem in znancem, zlasti častiti duhovščini in vsem drugim, ki so blagopokojnega spremljali na njegovi zadnji poti, svojo najprisrčnejšo zahvalo. Žalujča rodbina Černeleč. 926

Jabolka in hruške,

natrgane, kupuje vsako množino kilogram po 44 vinarjev, v hišo postavljene za vožnino povrh še 10 vinarjev za kg več:

M. KAIBA v Studencih pri Mariboru,
Lembaška cesta št. 54. 745



Ustmena

pojasnila v hišah zanimajočih v svrhu nakupa

parilnikov,

ter drugih strojev pri tovarni

„Welsia,“

podaja večletni zastopnik

Franc Kovač v Ormožu. 886



Cepljeno trsje!

Cepleno trsje, dveletno zelo močno 100 komadov 50 K, enoletno 100 komadov 45 K, šmarnice necepljene 100 komadov 30 K, prodaja

Anton Slodnjak

trtnar

pošta: JURŠINCI pri PTUJU, ŠTAJERSKO, 828

● Kupim zamaške in steklenice. ●

Kislo vodo

zdravilno in namizno slatino razpošilja
A. OSET,
p. Guštanj, Koroška

Kupim

BUKOVO OGLJE in DRVA

od enega vagona kg 10000 naprej.

Prosim punudbe. Plačilo naprej.

Jakob Tavčer,

trgovec z ogljem in drvami.

Trst, Via S. Zaccaria 3. 556

Hrastov in kostanjev les

v deblih in vejah od 10 cm. debelosti naprej kupi po najvišji ceni 575

Julij Žigan
na Polzeli v Sav. dol.

Nabirajte in sušite gobe (jarčke)!

Vsako množino lepih suhih gob, orehov, lešnikov in brinjevega olja, kupi in plača po najvišji ceni:

M. RANT, KRANJ (Kranjsko)
prva exportna tvrdka deželnih in gozdnih pridelkov.

Posebno lep zaslugek se ima pri nabiranju in sušenju gob. 757

Specerijska in kolonijalna trgovina

Na **Ivan Ravnikar,** Na
debelo! **Celje** drobno!

kupuje po najvišjih dnevnih cenah vsako množino pristne strdi, voska, kumne, janeža, vinskega kamna in suhih gob.

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je K 1.20. O dobrem učinku svaju teh kapljic imam mnoge priznane in poslušne pisem. F. Prull, mestna lekarna „pri k. kr. orlu“ Maribor, Glavni trg št. 15.

Zahvala.

Najprvo se Vam lepo zahvalim za to visokocenjeno zdravilo proti rdečici. Odkar rabim to zdravilo, še nisem imel nobene škode pri svinjah. Iz drugih krajev ališim pritožbe: Mene so vse svinje prosi! Mnozi raje veliko trpijo, kakor da bi škrtovali nekaj kron za zdravila. Priporočam vsem svinjerejem, naj bi rabili to cenjeno zdravilo. Še s kratkimi Vam lepo zahvalim in prosim, pošljite mi spet 12 steklenic.

Velespoštovanjem

Ivan Škorjanc, p. d. Temel, Srednja vas, p. Ruda, Koroška.

Moštna esenca!

Izborno domačo pijačo si napravi vsak, ki si naroči v drožeriji Wolfram v Mariboru priznano moštno esenco. Iz ene steklenice moštne esence za 11 K lahko pripravite 150 litrov izborne domače pijače. Za pripravo te izvrstne in neškodljive domače pijače se je dobilo uradno dovoljenje. Dobiva se samo v medicinski drožeriji MAKS WOLFRAM, Maribor, Gosposka ulica št. 33. 888

„Panorama-International“

Maribor, Grajski trg štey. 3, zraven gostilne „k črnemu orlu“ se priporoča na obilen obisk. Odprto cel dan. Vstopnina 30 v. otroci 20 v. Predstava traja 25 minut. Vojni dogodki iz vseh bojišč, pokrajine vseh dežel celega sveta v naravni velikosti, slikovite in resnične. Za malo denarja in malo izgubo časa se vidi mnogo zanimivosti celega sveta. Kdor si enkrat ogleda „Panoramo“, pride zopet, ker so vedno nove predstave.

Meier Jožef, Maribor, Bergstr. št. 6.

kupuje orehove, jesenove, brestove, lipove, topolove, jagnjedove hlode (plohe) in ves drugi mehki in trdi les, a le debla. Plačuje po najboljši ceni. 817

GOSTILNIČARJI! GOSPODINJE!

Posklor bokaj zaloge, dam ed svoje preostale zaloge POSREBRNEN



„Ideal“-Zlic

(te se dobro potrebrnjene žlice iz dobre kovine) in najširše ponikljane jeklene jedilne oprave za čudno niske cene: 500

12 kosov potrebrnjenih „Ideal“-jeklenih žlic K 18.50
12 „kavinskih“ K 10.—
12 parov najširše ponikljanih jedilnih oprav (nož in vilice, dvoje do K 2.—) K 24.—

Posilja se proti povzetju ali pa čezar naprej. Poštelnina 30 v.

EXPORTNA HISA TINTNER, Dunaj, III/72 Neulingg. 26.

Milo (žajfa) za pranje

v trdih kosih, si zelo lahko vsak sam skuha doma. Natančne navodilo in pojasnilo za kuhanje takega mila (žajfe) za pranje pošljem vsakemu pe povzetju za tri krome osemdeset vinarjev. 918

Karolina Požar
Idrija štey. 262. Kranjsko.

Čevlji

vsake vrste se izdelujejo po merilu, ako se prinese usnje. Maribor, Grajska ulica št. 10. 865

N. Dupuy-evo lužilo za semenje

1 zavitek za 200 kg pšenice zadostuje. Dobi se pri tvrdki M. Berdajs, trgovina s semenjem, Maribor, Sofijin trg. 864

Gnoj

za vlažno zemljo (apneni preparat) prodaja Zagdruga v Račah 100 kg po 2 K 80 h. Vreče mora kupec sam poslati. Tega dušičnatega gnojila se mora vzeti za oral najmanj 500 kg.

Hiša z vrtom

na voglu

ob prometni državni in Tržaški cesti v Mariboru, pripravna za vsako obrt, se proda za ceno 32.000 K. Vpraša se v Mariboru pri fotografu, Tržaška cesta št. 28. 866

Vsi sveti!

Stare nagrobne križe lakira nanovo, pozlati in izvrši poceni in trajne napise

Gustav Philip,

danajski slikar za napise in pozlata

Maribor, Viktringhof-ova ul. 17.

(Ustanovljeno leta 1902). 779

Sijajno bodočnost

imajo turške srečke in nove srečke avstr. Rdečega križa vsled njihove vedno zvišujoče se denarne vrednosti! Vsaka srečka zadene! Glavna dobitka znašata čez

1.000.000 kron

Natančno pojasnilo z igralnim načrtom razpošilja brezplačno: Srečkovo zastopstvo 15, Ljubljana. 758

Od c. kr. urada za ljudsko prehrano legitimiran nakupovalec KAREL ROBAUS, Maribor, Koroška cesta št. 24. kupuje vsako množino zelja in repe. P. n. producenti se pozivajo, naj mu pošljejo svoje ponudbe pismeno ali ustmeno.

Dovoljenja za pošiljanje, katerimi je prevoz dovoljen, se preskrbijo 866

Št. 30905
II. 2876

Razglas.

Štajerski deželni odbor je sklenil prirediti tudi leta 1918 stalne viničarske tečaje, da se vzgoje temeljito izobraženi viničarji za delo v ameriškanskih vinogradih in drevesnicah v gojenju in sajenju sadonosnikov in sicer priredi te tečaje:

1. na deželni sadje- in vinarski šoli v Mariboru.

2. na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici.

Ti tečaji se začnejo dne 15. februarja in se končajo s 1. decembrom 1918.

V Mariboru se sprejme 14, in v Silberbergu pa 26 viničarskih in posestniških sinov.

Ti dobivajo na naštetih zavodih stanovanje, popolno hrano in mesečno plačo 10 K.

Izobrazba v teh kurzih je v prvi vrsti praktična, teoretična le v toliko, kolikor je to potrebno za vzorne in samostojne viničarje.

Na koncu tečaja dobi vsak udeleženec spričevalo o svoji porabnosti.

Za sprejem v te tečaje morajo prosilci vložiti koleka proste prošnje najkasneje do dne 15. januarja 1918 na štajerski deželni odbor.

V tej prošnji se mora izrecno povedati, v katero naštetih šol želi prosilec vstopiti in je treba priložiti:

1. dokaz, da je prosilec star 15 let,
2. spričevalo počtenega obnašanja, katero mora potrditi župnik,
3. zdravniško spričevalo, da je prosilec prost vsake nalezljive bolezni.
4. šolsko odpustnico iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavestati, da ostanejo od dne 15. februarja do dne 1. decembra 1918 nepretrgoma v tečaju in da slušajo vse izobrazbe zadevajoče narredbe deželnih strokovnjakov.

V Gradec, v oktobru 1917. (88 Kienr.)

ŠTAJERSKI DEŽELNI ODBOR.

VINSKIH SODOV

približno za 200 hl v meri od 56 l, do 15 hl proda K. KOVAČ, Stari trg pri Rakeku, Kranjsko. 812

„Pevajoči slavec.“



Knjiga pod naslovom »Pevajoči slavec« s tridesetimi krasnimi novimi narodnimi pesmi. Pošljem jo vsakemu, kdor mi pošlje za 1 K 70 vin. novih neobrabljenih pošt-nih znamk ali pa

denar po poštni nakaznici. Na dopisnice in sploh na brezplačna naročila se pa nemorem ozirati! Naročuje se pri MAT. BELEC pri Sv. Bolfanku v Slov. goricah via Ptuj Štajersko. 855

Konjski hlapec

z družino se takoj sprejme pri graščinskem oskrbništvu v Gornjem Ptuj, p. Ptuj. 897

Nakup konj.

C. i. kr. vojaško poveljstvo bo nakupovalo po vojaški komisiji prostovoljno ponudene konje, tudi konje z razvidnicami.

Na Primorskem in v Istri se bo nakupovalo tudi močnejše osle.

Z nakupom se prične dne 3. novembra 1917 in se bo kraj, dan, mesto in ura, kakor tudi natančnejša določila za nakup razglasila pri občinskem uradu in naznanil razglasilni kraj. 898

KUPIM

vinske drože ter tropine

v vsaki množini.

Cenj. ponudbe naj se pošiljajo žganjarni

ROBERT DIEHL, Celje.

Vinogradniki pozor!

Na suho cepljene trte so na prodaj in sicer za leto 1918.

Kdor si želi za svoj vinograd lepo, močno, dobrovkoreninjeno, zdravo in sortirano cepljeno trsje najboljših vrst? Cepljene trte se dobijo dveletne posebno močne in enoletne. Dobi se tudi lepo vkoreninjena bela šmarnica. Cena trtam po dogovoru. Cepljene trte prodaja:

Franc Slodnjak, trtnar, pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, p. Juršinci pri Ptuj, Štajersko. 871

Rastlinski lim SILESIA.

Se v velikem razpošilja po razpošiljalnici U R A X, GRADEC, Strauchergasse šte. 15, Telefon 2565. (Kienr. 846)

Hišo z malim posestvom kupi

za gotovo plačilo za ceno 10.000 do 25.000 K. Najraje v bližine dobre ceste. L. ŠIJANEC, trgovec, Križevci, Štajersko. 8

Med. Dr. FRANK

ord. 9—10 h — 2—4 h.

829

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.



Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2%, proti trimesčni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilnice položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: za vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izven praznikov. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejema vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

sprejema hranilne vloge od vsakega, in jih obrestuje po 4%. Za nalaganje denarja po pošti so na razpolo gopolnizice c. kr. poštne hranilnice na Dunaju št. 92.485. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje članom na vknjižbo, na poroštvo in zastavo pod zelo ugodnimi pogoji. Vknjižbo in drugo zemljeknjižno izpeljavo izvršuje posojilnica sama brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

„Hotel Beli vol“, Graška (cesarja Viljema) cesta št. 9.